

MIST

Koen Vermeiren

Mist

thriller

Uitgeverij
**VRJ
DAG**

© 2014 – Koen Vermeiren & Uitgeverij Vrijdag
Jodenstraat 16, 2000 Antwerpen
www.uitgeverijvrijdag.be
www.koenvermeiren.be

Omslagontwerp: Mulders van Meurs
Vormgeving binnenwerk: theSWitch

NUR 330
ISBN 978 94 6001 247 1
D/2014/11.767/207
e-boek
ISBN 978 94 6001 250 1

Niets van deze uitgave mag door middel van elektronische of andere middelen, met inbegrip van automatische informatiesystemen, worden gereproduceerd en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever

‘De mens bedrijft het kwaad nooit zo hartstochtelijk en vol overgave als wanneer hij dat doet uit godsdienstige overtuiging.’

Umberto Eco, *De begraafplaats van Praag*, p. 20

‘Goede schrijvers hebben twee dingen gemeen: zij willen liever begrepen dan aangehaakt worden; en zij schrijven niet voor spitse, bovenmate scherpzinnige lezers.’

Friedrich Nietzsche, *Menselijk, al te menselijk*, p. 329

‘Het is, meester, hijgde Thijs woest en bevend, omdat ik geen onrecht kan verdragen.’

Gerard Walschap, *Een mens van goede wil*, p. 9

‘Gij kunt den mist niet uit uw hersens jagen.

Uw lied is uit, gij kreunt de laatste noten.’

Willem Elsschot, *Moeder*

PROLOOG

Schoonselhof, voorjaar 2003

Toen de schep van de kleine Bobcat voor de tweede keer in de grond verdween en zich met bruingele aarde vulde, klonk een schurend geluid van metaal op steen. De ploegbaas stak zijn hand op en boog zich over de put. Hij deed teken naar de gemeentearbeider die de graafmachine bediende, dat hij verder kon doen.

‘Maar voorzichtig, hè.’

De bak van de Bobcat schoof bijna strelend langs de betonnen zijwand en werd daarna door een perfect samenspel van cilinders en hydraulische kleppen loodrecht naar boven geheven. Terwijl de stuurcabine en de giek een zwaaiende beweging naar links maakten, vielen enkele dikke klodders vochtige aarde van de tot aan de rand gevulde bak met een plofje op het kortgemaaide gras. De arbeider in de plexiglazen cabine bewoog de twee hendels waarmee hij de machine bestuurde beurtelings naar voren en naar achteren, alsof hij in slowmotion aan het langlaufen was. Netjes deponeerde hij de inhoud van de vochtig glimmende laadbak precies bovenop de hoop die er al lag. Met een draaiende polsbeweging gebaarde de ploegbaas dat de Bobcat mocht worden stilgelegd.

Een man van het labo, in witte Tyvek-overall, kwam dichtbij en liet zich in de langwerpige uitgegraven put zakken. De rand ervan kwam tot juist boven zijn heupen. Zijn laarzen zonken tot aan zijn hielen weg in de drassige bodem, waar het zwarte grondwater steeds meer doorheen drong. Hij haalde het deksel van een glazen potje, boog door zijn knieën, hield

het bokaaltje schuin half onder water en liet het vollopen. Dan kwam hij opnieuw overeind, schroefde het potje terug dicht en gaf het aan een collega die er een label op kleefde. Met een haalde hij een tweede potje tevoorschijn. Met zijn linkerhand deed hij een greep in de vochtige aarde vlakbij de recht-opstaande sluitsteen van de grafkelder, die de graafmachine daarjuist had blootgelegd. Hij propte het glazen bokaaltje er tot aan de rand mee vol en overhandigde ook dat aan zijn collega. Daarna hees hij zich omhoog uit de put.

Terwijl hij eruitkroop, knipoogde hij glimlachend naar de camera waarmee Bob De Groof al de hele tijd iedere beweging vastlegde.

De technische kennis en de jarenlange ervaring die De Groof had, waren ondertussen zo groot, dat procureur Thierry Bylemans geregeld een beroep op hem deed voor het filmen van wedersamenstellingen of, zoals in dit geval, van opgravingen. Het materieel waarover De Groof beschikte, was bovendien zo professioneel en up-to-date dat zelfs de best uitgeruste politielabo's er niet konden aan tippen.

Onderzoeksrechter Sandy Moerman negeerde hem evenwel volkomen. Ze stond al de hele tijd met een verveeld gezicht te praten met de korpschef van politiezone Zuid. Onder haar ogen had ze zware wallen, alsof ze aan chronisch slaapgebrek leed. Ze was nog altijd niet vergeten dat De Groof haar enkele jaren geleden stiekem had gefotografeerd tijdens een geheim rendez-vous met directeur-generaal Hubert Cauwenberghs. In wiens opdracht hij dat had gedaan, wist ze nog altijd niet. Al had ze wel een vermoeden. Dat ze daardoor haar promotie tot procureur des Konings was misgelopen, stond echter als een paal boven water.

Moerman knikte stijfjes naar de ploegbaas, die op zijn beurt een teken gaf aan een gemeentearbeider die, enkele meters verder, met een zelfgerolde sigaret tussen zijn lippen zwijgend stond toe te kijken. De werkman haalde het peukje vantussen zijn lippen en leek even te overwegen om het in de put te mik-

ken. Hij deed het toch maar niet en katapulteerde het een eind verder in het gras, waar het bleef liggen smeulen.

Dan opende hij zijn werkkist en begon erin te rommelen. Hij haalde een grote, gele spuitbus te voorschijn, waarop in groene letters 'Notrair menthe' stond. Een paar keer schudde hij ze stevig op en neer, alsof het een bus slagroom was. Hij deed opnieuw een greep in zijn materiaalkist, nam er een paar werkhandschoenen uit en trok die aan. Tot slot controleerde hij nog eens of zijn broekspijpen wel goed in zijn gummilaarzen staken. Terwijl hij naar de put stapte, gleed zijn blik tersluiks naar zijn collega's, die hem met leedvermaak aankeken.

Toen hij in het inktzwarte water stond, ademde hij een paar keer diep in en uit. Dan hurkte hij neer en probeerde een beitel tussen de spleten van de vierkante grafsteen te wringen. Het duurde even voor dat lukte. Met enkele stevige heen en weer gaande bewegingen slaagde hij erin de zware steen los te wrieken. Hij schoof de vingers van zijn linkerhand in de vrijgekomen opening en trok de sluitsteen helemaal los. Even voelde hij zich een archeoloog die op het punt stond een eeuwenoude graftombe te openen. Die heroïsche gedachte verdween echter vlug toen de stank hem vanuit de duisternis in het gezicht sloeg. Onwillekeurig deinsde hij terug. Hij greep met ingehouden adem naar de spuitbus, haalde de dop eraf en drukte de knop van de desinfecterende aerosol zo lang in, dat het wel leek of hij de hele inhoud in één keer wilde verstuiven.

'Zo is het wel genoeg,' hoorde hij iemand boven hem zeggen.

Toen hij zijn bezwete hoofd schuin omhoog draaide, zag hij dat het een van de laboranten was die over de put stond gebogen. Hij deed de dop terug op de bus en legde ze in het gras, vlak naast het houten kruis waarop een naam en twee jaartallen stonden geschreven. 'Margot Melis', en daaronder in kleinere letters: '1981-2003'. De doodskist, die nu gedeeltelijk zichtbaar was, dreef in het grondwater.

'Waarom sommige mensen zoveel geld aan een grafkelder

willen uitgeven, is mij een raadsel,' zei de korpschef tot Moerman. 'Alsof ge daarin geen natte voeten krijgt.'

Hier en daar werd gegrinnikt, maar niet door de onderzoeksrechter die zwijgend toekeek hoe de arbeider in de put een hydraulisch pompje, dat een collega hem had aangereikt, in de donkere opening schoof. De lange plastic darm die eraan vastzat, werd afgerold tot aan een gracht die wat verder uitmondde in een van de vele met riet begroeide waterreservoirs van het Schoonselhof. De ploegbaas schakelde de stroomgenerator in, waarna het pompje met een grommend geluid aansloeg. Eerst gulpte het water met schokjes uit het andere eind van de darm, maar al gauw werd het een dunne, krachtige straal die met een suizend geluid in de gracht spoot. In haar ondergrondse ruimte begon de bruinhouten doods-kist zachtjes heen en weer te schommelen.

'Seffens kapseist haar bootje nog,' zei een van de arbeiders.

Op het gezicht van zijn collega verscheen een flauw glimlachje.

'Ik heb er lang aan getwijfeld,' mompelde hij, 'maar nu weet ik het wel zeker. Ik laat mij, godverdomme, cremeren.'

Bob De Groof, die zijn camera ondertussen op een statief had gemonteerd, beet smakelijk in een vanillewafel. Hij genoot van het warme lentezonnetje dat de hele omgeving meer op een prachtig onderhouden kasteelpark dan op een begraafplaats deed lijken. Omdat hij daarstraks, zoals gewoonlijk, meer dan een uur te vroeg op de afspraak was verschenen, had hij nog wat rondgekuierd, op zoek naar de vele bekende namen die hier volgens zijn jongste zoon een laatste rustplaats hadden gekregen.

Simon was leraar Nederlands en had al van kleinsaf interesse voor boeken gehad. Een tijdlang had hij ook zelf gedichten en verhalen geschreven, waarvan hij er enkele door zijn vader had laten lezen. De Groof had er geen snars van begrepen. Iemand anders blijkbaar evenmin, want iedere poging van zijn zoon om ze gepubliceerd te krijgen, was op niets uitge-

draaid. Voor zover De Groof wist, was de literaire ambitie van zijn zoon inmiddels een stille dood gestorven.

Toen Simon hoorde dat zijn vader vandaag naar het Schoonselhof ging, had hij enkele namen opgeschreven van schrijvers die hier, volgens hem, begraven lagen en had hem gevraagd of hij daar misschien niet wat foto's van kon nemen. Bob De Groof had niks beloofd, maar was toch op zoek gegaan.

Het Antwerpse Père Lachaise, zoals de begraafplaats volgens Simon ook wel werd genoemd, was echter veel groter dan hij had gedacht. Al vlug was hij zijn weg kwijtgeraakt tussen de lange rijen praalgraven, zerken en verweerde herdenkingsmonumenten. Juist toen hij het had willen opgeven, was hij toevallig op perk N beland, waar zowat de helft van zijn boodschappenlijstje bijeen lag.

Willem Elsschot en Paul Van Ostaijen waren overburen. Wat verder lag Gerard Walschap met zijn vrouw onder een platte zerk, omgeven door zes grote rechthoekige plavuizen. Zijn grafschrift luidde: 'Dag mensen, dat 't welga'. Iemand had, zo te zien heel recent, een rode roos naast die woorden gelegd. Een lezer was De Groof nooit geweest, maar van Walschap had hij wel enkele romans op zijn boekenplank. Vooral omdat ze in zijn jeugd lange tijd op de katholieke index hadden gestaan.

Een behulpzame oude man die hier, sinds de dood van zijn vrouw, al jarenlang zijn dagelijkse wandeling kwam maken, had hem voor de rest van zijn namenlijstje doorverwezen naar ereperk R, dat schuin tegenover N lag. Herman De Coninck, de 'Godfather van de Vlaamse Letteren' zoals zoon Simon er tussen haakjes bij had geschreven, lag onder een aangedampte glazen plaat – eigenlijk eerder een omvergevallen vitrine – waarop een van zijn gedichten stond.

Simon had gezegd dat hij ook maar eens naar het graf van Roger Van De Velde moest gaan kijken, want dat zou hem zeker wel interesseren. De Groof had het op rij vier gevonden,

onder een stevige metalen plaat met klinknagels. Het had even geduurd voor hij doorhad dat die een celdeur, met tralies en al, voorstelde. Onderaan stond 'Recht op antwoord, Recht op leven'. Volgens Simon was Van De Velde vermoord door Justitie en door een stel onbekwame gerechtspychiaters. Als hij ooit op een antwoord van hén had gehoopt, had Bob De Groof gedacht, dan had hij waarschijnlijk lang kunnen wachten.

Op rij vijf had hij zijn volgende foto kunnen nemen, van de zerk van Maurice 'Baron' Gilliams. Tot zijn verbazing had hij daarnaast opeens de laatste rustplaats van 'Drunken Sailor' Ferre Grignard ontdekt. In de jaren zestig was De Groof vanuit de Kempen vaak naar het legendarische Antwerpse café De Muze, vlakbij de Grote Markt, afgezakt, waar Grignard een tijdlang iedere donderdag had opgetreden. Al na een paar uren was *de Ferre*, met zijn zware bril en zijn vettig lang haar, gewoonlijk zo bezopen dat er van zingen en gitaarspelen niet veel meer in huis kwam.

Van de donkere, ruw gekapte zerk, waarop alleen de familenaam van de zanger stond, had De Groof zelfs twee foto's genomen. Niet voor zijn zoon, maar voor zichzelf. Met in zijn hoofd de melodie van 'Ring, Ring, I've got to sing' was hij al neuriënd terug naar perk U gewandeld, waar hij om elf uur werd verwacht.

Met een pruttelend geluid kwamen de laatste liters water uit de darm gespoten. De ploegbaas schakelde de stroomgenerator terug uit, waarna een gemeentearbeider in de put stapte en een lange, brede plank met daaraan een nylon touw onder de kist schoof. Hij gaf het uiteinde van de koord aan een collega, en samen begonnen ze te trekken. Traag en met een vervaarlijk gekraak kwam de bruinhouten doodskist tevoorschijn, als een reusachtige amfibie die uit zijn winterslaap was gewekt. Toen ze half uit de grafkelder stak, sloeg de plank waarop ze rustte plotseling met een klap naar beneden in het opspattende grondwater. De achterkant van de kist viel eruit en het voeten-

einde van de witte lijkzak werd zichtbaar. De arbeider die op het gras stond, liet het touw los en kroop nu ook in de put. Met zijn tweeën, ieder aan een kant, begonnen ze aan de plank zelf te sleuren.

'Goed rechthouden, hè mannen!' riep de ploegbaas. 'Of ze schuift er nog met zak en al uit.'

Opnieuw werd er gelachen. Behalve door de twee arbeiders die alle moeite hadden om de zware last tot bijna op schouderhoogte op te tillen. Zwetend en met een zucht van opluchting schoven ze de kist op de graskant. Daar werd ze overgenomen door twee begrafenisondernemers van een privé-firma die geduldig naast hun auto van de milde voorjaarszon hadden staan genieten. Ze droegen de kist, waarvan nu ook de zijplanken het dreigden te begeven, voorzichtig tot vlakbij hun zwarte auto. Terwijl een van hen met een accu-schroefmachine de bouten losdraaide, haalde de andere een polyester kist uit de lijkwagen. Toen de laatste schroef eruit was, werd het deksel van de kist gelicht en haalden de begrafenisondernemers de natte plastic zak eruit. Het lijk paste maar net in de nieuwe kist, die daarna in de laadruimte van de blinkende, zwarte auto werd geschoven.

Sandy Moerman keek zuchtend op haar horloge. Ze drukte de korpschef ambtelijk de hand en liep meteen naar haar eigen wagen, die wat verder op de met knotwilgen afgezoomde hoofdlaan stond. Voor haar zat het werk erop. Bob De Groof keek haar met een scheef glimlachje na, terwijl hij nog een vanillewafel nam en op zijn dooie gemak de camera van het statief begon te halen. Hij had geen haast. Zonder hem kon Severeysn toch niet met zijn snijwerk beginnen.

De buik van de dode vrouw was wanstaltig opgezwollen, alsof ze hoogzwanger was, en haar gezicht was bijna volledig zwart.

'Een schoon voorbeeld van een *tête de nègre*,' zei anatoom-patholoog Walter Severeysn, die door iedereen 'professor Vesalius' werd genoemd omdat hij te pas en te onpas met zijn

academische kennis te koop liep. Hij stond met zijn armen in de lucht, terwijl hij zich door een van zijn laatstejaarsstudentes die stage bij hem liep, een blauwe schort liet voorbinden. De handen van het meisje, dat opvallend haar best deed om niet naar het lichaam op de snijtafel te kijken, trilden zachtjes. Severeys knikte naar zijn assistent, Tom Smeyers, die al klaarstond met een schaar. Het startschot was gegeven.

De nog vrijwel intacte kledij van de zwaarlijvige vrouw werd overlangs doorgeknipt. Zoals de meeste doden, was ook deze overledene opgebaard en begraven in haar mooiste kleren. Zelfs na de vele lijkschouwingen die hij al had meege maakt, vond Bob De Groof het nog altijd een vreemd gezicht. Het had natuurlijk ook iets belachelijks, zo'n deftig aangekleed rottend lichaam. Het deed hem altijd denken aan schilderijen van Ensor, waarop skeletten in kleurige kledij drinkend en feestend door de straten trokken. Zelfs na zijn dood kon de mens niet zonder maskers.

Een lijk ontkleden was niet simpel. Om de kledij te verwijderen, riep Smeyers de hulp in van de jonge stagiaire, die blijkbaar niet gewend raakte aan de penetrante, ammoniakachtige geur die het dode lichaam verspreidde. Rotte eieren, daar leek het nog het meeste op. Het enige dat daartegen hielp, wist De Groof ondertussen, was een paar keer heel diep door de neus inademen, tot die helemaal verzadigd raakte.

Waar de huid door kledingstukken was bedekt, was het verrottingsproces veel trager verlopen en had het lichaam zijn oorspronkelijke kleur behouden. De politieman die het PV moest opmaken, stond het lugubere schouwspel quasi onverschillig te bekijken. Waarschijnlijk was het een kettingroker, want hij stak voortdurend nicotinetabletjes in zijn mond, waarop hij gedachteloos kauwde alsof het een sjiek was.

Bob De Groof had zijn camerastatief zo opgesteld, dat hij het volledige lijk in beeld had. Pas wanneer de autopsie echt begon, zou hij vanuit de losse pols beginnen te filmen. Wel had hij al een paar keer ingezoomd op de handen van de dode

vrouw, die het zogenaamde handschoensyndroom vertoonden. De huid was op die plaatsen volledig losgekomen, zodat ze als een handschoen aan en uit kon worden geschoven.

Severeys had ondertussen een grote spuit met een dikke naald gepakt en vol water gezogen. Hij boog zich over het lijk en injecteerde een voor een de vingertoppen, die dadelijk als kleine balonnetjes begonnen op te zwellen. Hij legde de spuit weer weg en trok een reinigingsdoekje te voorschijn, dat hij met ethanol doordrenkte. Zorgvuldig begon hij de vingers te ontvetten, waarna hij ze op een inktkussen drukte. Zijn assistent stond al klaar met een stuk papier dat hij rond een gekromde 'lijkenlepel' had gewikkeld en waarop van iedere vingertop een afdruk werd gemaakt. Voor alle zekerheid wilde Severeys nog een tweede 'setje'. Daarvoor stroopte hij de opperhuid van beide handen af, die als vanzelf loskwam. Hij gaf ze aan Smeyers, die ze voorzichtig, als flinterdunne handschoenen, over zijn eigen vingers schoof. Hij drukte ze opnieuw een voor een op het inktkussen en vervolgens op een dactyloscopieformulier.

Professor Vesalius had inmiddels beide mondhoeken van het lijk opengesneden en plooid de lippen nu naar boven en naar onderen, zodat het gebit volledig bloot kwam te liggen. Het leek alsof de dode vrouw daar met een bijna obscene grijns op haar gezicht lag. Severeys trok haar mond zo ver mogelijk open en inspecteerde nauwgezet de tanden, die hij vergeleek met de antemortem dentale fiche die de tandarts van de overledene hem ter beschikking had gesteld. Hij liet de mond los, die bleef openstaan, en knikte tevreden.

'Bon. Dit is dus Margot Melis,' zei hij, terwijl zijn blik even naar de politieman gleed die met het proces-verbaal was belast.

De agent knikte zwijgend terug, maakte een aantekening en stak een nieuw tabletje in zijn mond. Severeys liep naar een tafel in de hoek van de kamer, waarop allerlei blinkende instrumenten lagen. Hij koos er een langwerpig mes uit, dat hij grijnzend een paar keer op en neer over een slijprijem bewoog.

Hij leek wel een slager die zich klaarmaakt om een koe te gaan uitbenen. De stagiaire slikte met moeite iets weg en werd nog bleker dan ze al was. Severeys keek met fonkelende oogjes vanachter zijn grote bril naar Bob De Groof.

‘We gaan er maar eens aan beginnen, hè.’

De Groof haalde zijn camera van het statief, greep hem stevig met beide handen vast en liet hem als een bazooka op zijn schouder rusten. Professor Vesalius zette de punt van zijn mes vlak onder de kin van de dode vrouw en maakte nauwkeurig twee schuin aflopende inkepingen. Zijn hand aarzelde geen moment. Vervolgens maakte hij met één trefzekere beweging een diepe incisie van aan het strottenhoofd tot vlak boven de pubis. Op het bovenlichaam van het lijk, dat met schimmelvlekken was bedekt, was nu een grote ingekerfde pijl zichtbaar.

Smeyers, die al klaarstond met een instrument dat op een keukenschaar leek, boog zich over het stoffelijk overschot en knipte de borstkas open, waarbij hij heel precies de gemaakte incisies volgde. Aan de verbeterde trek op zijn gezicht te zien, was hier wel enige inspanning voor nodig. Vervolgens werden de twee helften met een scheurend geluid opengeplooid. Met een mes en een brede, platte vork begon de assistent de vrijgekomen vetlaag tot op de ribben te verwijderen, alsof hij een reusachtige vis stond te fileren. De dienstdoende agent, die voorlopig niets te noteren had, onderdrukte een geeuw. De stagiaire zag eruit alsof ze ieder moment kon flauwvallen.

Nadat de volledige borstholte was blootgelegd, knipte Severeys een voor een de ribben door. Hij gebruikte daarvoor een soort snoeischaar met messen die op de snavel van een papegaai leken. Bij iedere knip klonk een kort, knisperend geluid. Hij stopte alleen even om een vlieg te verjagen, die een poging deed om ergens binnenin de romp neer te strijken. Toen alle ribben waren doorgeknipt, plooiden Severeys het hele stel naar boven en trok en sleurde eraan tot alles loskwam. De volledige borst- en buikinhoud werd nu zichtbaar. De Groof, die af

en toe even langsheen zijn lcd-schermje gluurde, zag dat de stagiaire begon te kokhalzen. Hij had te doen met het meisje, dat zo goed als zeker het einde van de lijkschouwing niet zou halen. Hij wist dat Severeys en zijn assistent daarover gewoonlijk een weddenschap aangingen.

Met een bijna nonchalante beweging gaf de wetsdokter de hele ribbenkast aan zijn assistent, die de vierentwintig beenderen aandachtig op breuken en barstjes begon te controleren. Het leek alsof hij een voorhistorische harp bespeelde. Severeys nam vanonder de snijtafel een pollepel en duwde die diep in de buikholte van het geopende lichaam. Toen hij hem er weer uithaalde, was hij tot aan de rand gevuld met een stroperig mengsel van bloed en vloeibaar vet. Hij goot de lepel leeg in een bokaal en begon er daarna opnieuw mee tussen de geel en bruin verkleurde ingewanden te wroeten. Dat ging zo door tot de glazen fles bijna helemaal gevuld was. Hij schroefde ze met een plastic deksel dicht en gaf ze aan Smeyers, die er een rechthoekig etiket met identificatiegegevens op kleefde.

Vervolgens werd het lichaam als een zak speelgoed leeggeladen. Een voor een werden de organen eruit gehaald, nadat ze waren losgemaakt van de ruggengraat. Maag- en darminhoud werden nagekeken en van alles werden staaltjes voor het labo genomen. Uit de buikholte steeg nu een weeë, misselijkmakende geur op. Toen Severeys met de lever in zijn handen stond, trok hij een bedenkelijk gezicht. Zelfs De Groof kon zien dat die bijna dubbel zo groot was dan normaal en verdachte donkerkleurige vlekken vertoonde. De wetsdokter draaide zich om en wenkte de stagiaire die schoorvoetend dichterbij kwam. Hij had de gezwollen lever op zijn platte hand gelegd en stak die als een trofee in de hoogte.

‘En, juffrouw Hartkamp, wat vertelt dit intrigerende specimen ons?’

Het meisje schrok en keek alsof hij haar een oneerbaar voorstel had gedaan. Ze kwam aarzelend dichterbij terwijl ze haar blik op het grote, langwerpige orgaan gericht hield.

‘Komaan, Sarah,’ drong Severeys met zijn trage, diepe stem aan. ‘Ik luister.’

De ogen van het meisje schoten nerveus heen en weer tussen haar mentor, de assistent die schijnbaar geen aandacht schonk aan wat er gebeurde en met een tondeuse het resterende hoofdhaar van het lijk afschoor, en de cameralens van De Groof. Ze rechtte moedig haar rug en schudde even haar hoofd, alsof ze zich daarmee van alle storende bijgedachten wilde bevrijden.

‘Zo op het eerste gezicht,’ begon ze, ‘lijkt mij dat een extreme vorm van hepatotoxiciteit.’

Haar stem klonk verbazend helder. Professor Vesalius bekeek haar met een minzaam glimlachje.

‘Ja, maar daarvoor moet ge toch geen zes jaar gestudeerd hebben. Kan het niet iets specifieker?’

Sarah Hartkamp kwam nog een stap dichterbij en richtte nu haar volledige aandacht op het zieke orgaan.

‘Of het om een fase A-hepatocylbeschading of om de B-variant gaat, zal bijkomend labo-onderzoek natuurlijk verder moeten uitwijzen,’ zei ze, ‘maar ik gok op het idiosyncratische type.’

De reptielenoogjes van Severeys begonnen te glunderen achter zijn veel te grote brillenglazen. Sarah Hartkamp kende haar professor na al die jaren blijkbaar voldoende om te weten hoe ze hem te woord moest staan. De wetsdokter voelde zich als een vis in het water tijdens dit soort gesprekken, waarin zijn ijdele intelligentie werd gestreeld door geleerde termen en vakjargon.

‘Mag ik ook weten waarom?’ vroeg hij vriendelijk, terwijl hij de hand waarop hun onderwerp van gesprek lag, lichtjes op en neer bewoog, alsof het een weegschaal was.

‘Als het van de farmacologische soort zou zijn geweest, dan betwijfel ik of het fatale ziektebeeld zich op zo korte tijd had kunnen manifesteren,’ antwoordde Sarah. ‘Bloedonderzoek zal moeten aantonen of er al dan niet sprake is van een verhoogde

alanine-aminotransferase. Als dat het geval is, dan denk ik in de eerste plaats aan zonale necrose.’

Severeys knikte tevreden.

‘Mijne heren,’ zei de patholoog, terwijl hij trots om zich heen keek, ‘er staat deze dame nog een grote toekomst te wachten!’

Tom Smeyers knipoogde naar Bob De Groof.

‘Ze heeft niet voor niks les van u gehad, hè Walter,’ zei hij.

‘Ridentem dicere verum¹,’ antwoordde Severeys met een uitgestreken gezicht.

Zoals gewoonlijk wanneer hij een of andere diepzinnige spreuk debiteerde, sprak hij ook nu met een monotone grafstem. Sarah Hartkamp, die er daarjuist nog doodsbleek voor spek en bonen bij had gestaan, bloosde als een verlegen schoolmeisje.

‘Voilà, zo glad als een biljartbal,’ zei Smeyers.

Hij stak de tondeuse weer weg en greep naar een flesje ethanol dat hij ondersteboven op een dikke prop watten drukte, tot die helemaal verzadigd was. Hij reinigde de kale hoofdhuid van het lijk tot in de kleinste poriën, trapte op de pedaal van een vuilnisemmer alsof het een kickdrum was, en gooide de vettige bol katoenvezels er al fluitend in. Met een klap viel het deksel terug dicht. Sarah Hartkamp, die waarschijnlijk vermoedde wat er nu ging komen, deed opnieuw enkele stappen achteruit, tot ze letterlijk met haar rug tegen de muur stond.

Bob De Groof, die wist dat dit voor haar het moment van de waarheid zou worden, zoomde in op de blinkende hoofdhuid. De opengesneden mond van de dode was nog altijd één groot gapend gat. Severeys ging rechts van de autopsietafel staan, duwde de punt van zijn scalpel vlak boven het oor naar binnen en maakte een diepe incisie die als een halve evenaar dwars over de schedel liep en eindigde bij het andere oor.

1 Al lachend spreekt men de waarheid.

‘We zullen die madame hier eens rap scalperen,’ zei hij tot niemand in het bijzonder.

Hij ging nu aan het hoofdeinde van de tafel staan, en wriemelde en prutste zolang aan de snede tot er voldoende ruimte was om zijn vingertoppen ertussen te krijgen. Met een enkele ruk stroopte hij de dikke huidlaag van de schedel. Tom Smeyers deed hetzelfde met de andere helft, maar dan in tegenovergestelde richting. Severeyns schoof een kopsteun met een niervormig metalen bekken onder de nek van de dode, zoals een kapper die de haren van een klant gaat wassen. Smeyers kwam opnieuw af met een in ethanol gedrenkte prop watten, waarmee hij de grijskleurige schedelpan ontvette. Wat daar op tafel lag, leek in niets meer op een mens. Het was één grote, bloederige klomp vlees, recht uit het slachthuis.

Severeyns had ondertussen een kleine 450 Watt handcirkelzaag gepakt. Hij hield ze vlakbij zijn gezicht en drukte een paar keer, bijna speels, de startknop ervan in. Het flinterdunne zaagje draaide zoemend met een rotatiesnelheid van vierduizend toeren per minuut rond. De patholoog plaatste het gekartelde zaagblad ongeveer halfweg het voorhoofd van het stoffelijk overschot, drukte op het handvat en startte de motor. Het ronddraaiende mes gleed zonder moeite doorheen het schedelgebeente en maakte hierbij het hoge geluid van een tandartsboor. Severeyns bewoog het apparaat eerst naar rechts, volgde dan het gemaakte spoor terug tot aan het vertrekpunt, en verder naar links. Kleine stukjes been vlogen als houtzaagsel in het rond. Terwijl hij bleef inzoomen op het hoofd, keek De Groof tersluiks even naast zijn videoscherm. Sarah Hartkamp stond met haar mond halfopen naar adem te happen. Haar gezicht was doorschijnend wit.

Severeyns stopte met zagen en trok het cirkelvormige blad los uit de schedel. Hij veegde even met de top van zijn linkerwijsvinger over de gemaakte inkerving, alsof hij de kwaliteit van zijn werk wilde controleren.

Met ontzetting keek de stagiaire naar het vreemde gereed-

schap dat haar mentor vervolgens te voorschijn toverde. Het leek wat op een beitel, maar in plaats van een stompe kop, had het bovenaan een metalen handvat. Severeyns plaatste, heel secuur, de scherp geslepen zijde van de beitel in de schedelnaad die hij zojuist had gemaakt, en begon dan met korte bewegingen aan het handvat te wrikken. Met een akelig gekraak barstte de schedelpan uiteen en viel als een losgedraaid deksel in het zilverkleurige bekken. Meteen kwamen de hersenen – of wat ervan overbleef – als een donkergrijze, stroperige massa naar buiten geschoven. Severeyns griste snel de schedelpan uit het bekken en hield ze als een discus tussen duim en wijsvinger. Hij keerde zich naar zijn stagiaire.

‘Souvenirke?’ vroeg hij glimlachend. ‘Ge kunt daar een ferm notenschaaltje van maken.’

Sarah Hartkamp antwoordde niet. Ze begon te kokhalzen, sloeg haar hand voor haar mond en rende ineengebogen de kamer uit. Op de gang hoorden ze haar met luide, schokkerige geluiden de ziel uit haar lijf kotsen.

‘Verdomme toch,’ bromde Smeyers. ‘Ik dacht echt dat ze het ging halen.’

‘Ja, ik eigenlijk ook,’ zei Severeyns. ‘Maar die truuk met die halve schedelpan doet het ’m blijkbaar nog altijd.’

Hij hield met een triomfantelijk gebaar zijn hand open, waaraan hij een groene, besmeurde handschoen droeg. Smeyers deed die van hem uit, tastte mompelend onder zijn schort en haalde een verfrommeld briefje van twintig euro tevoorschijn. Hij gooide het achteloos op het bijzettafeltje waarop allerlei instrumenten en potjes met staaltjes lagen.

Severeyns knikte bij wijze van dank en draaide dan zijn hoofd in de richting van de cameralens. Met zijn wijs- en middelvinger maakte hij een paar keer een knipbeweging.

‘Dat laatste mag eruit, hè Bob,’ zei hij met een zuinig glimlachje.

‘Nee, nee, laat het er maar in,’ riep Smeyers. ‘Dat ze kunnen zien dat hij vals speelt.’